

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1917 kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av § 26 riksdagsordningen.

Närvarande: herrar Edén, Clason, Hellberg, Bellinder, K. J. Ekman*), Olof Olsson*), Stadener*), von Bahr, greve Alexander Hamilton, von Zweigbergk, Meurling*), Larsson i Västerås, Magnusson i Tumhult*), Raf, Hallén*), Beckman*), Kropp, Janson i Kungsör*), Magnusson i Kalmar och Gustafsson i Brånsta.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 64, däri Kungl. Maj:t till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlagt följande

Förslag

till

ändrad lydelse av § 26 riksdagsordningen.

§ 26.

Riksdagsmannabefattning kan endast av svensk medborgare utövas.

Ej må såsom riksdagsman godkännas:

- a) den som står under förmyndarskap eller är i konkurstillstånd;
- b) den som är förlustig medborgerligt förtroende eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till förlust av sådant förtroende, eller den som är ställd under framtiden för brott, vilket medför nämnda påföljd;
- c) den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan eller att i rikets tjänst vidare nyttjas;

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 5 saml. 15 häft. (Nr 16—17.) 1

d) den som blivit förvunnen att hava vid riksdagsmannaval med penningar eller gåvor sökt värva röster, eller emot vedergällning avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten.

*Departements-
chefens
yttrande.*

Såsom motivering till den kungl. propositionen har föredragande departementschefen i det propositionen bifogade utdraget av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden den 23 februari 1917 anfört följande:

»Uti § 26 riksdagsordningen stadgas bland annat, att såsom riksdagsman ej må godkännas den som till borgenärer all sin egendom avträtt och icke, på sätt lag förmår, gitter visa, att han från deras krav befriad är.

I proposition, som jämlikt Kungl. Maj:ts förut denna dag fattade beslut skall avlätas till riksdagen, framläggas förslag om ändring av 1 kap. 2 § rättegångsbalken och andra författningar av allmän civillags natur, i vilka den av mig nyss omnämnda diskvalifikationsgrunden jämväl finnes upptagen. Ändringsförslagen gå ut därpå, att den omständigheten att en person blivit försatt i konkurstillstånd icke skall för längre tid än till dess konkursen blivit avslutad diskvalificera honom för sådana medborgerliga förtroendeuppdrag, som omtalas i de av ändringsförslagen berörda författningarna.

Beträffande skälen till de sålunda föreslagna ändringarna tillåter jag mig hänvisa till vad jag därom anförde, då jag den 9 innevarande februari för första gången inför Kungl. Maj:t anmälde sagda lagförslag; och anser jag motsvarande ändring böra genomföras i § 26 riksdagsordningen. Detta torde lämpligen kunna ske på sådant sätt, att nuvarande punkt b) i paragrafen, vilken punkt innehåller ifrågavarande diskvalifikationsgrund, uteslutes, och att till punkten a) läggas orden: 'eller är i konkurstillstånd'. Genom en sådan ändring skulle ock överensstämmelse vinnas med ordalagen i § 16 riksdagsordningen, som från valrätt till andra kammaren utesluter bland andra den som är i konkurstillstånd.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som med avseende på den föreliggande frågans förhistoria och dess innebörd hänvisar dels till ovan återgivna yttrande av chefen för justitiedepartementet, dels även till vad denne därom anfört i den till riksdagen avlättna kungl. propositionen nr 63, har i sak ingenting att erinra mot den av Kungl. Maj:t föreslagna ändringen, men har i det framlagda förslaget vidtagit några mindre, formella jämkningar. Dels anser utskottet icke lämpligt, att de bestämmelser, som för nuvarande hava sin plats i de två första momenten av § 26 riksdagsord-

ningen, sammanföras i ett moment och benämningarna å de övriga momenten i paragrafen i överensstämmelse därmed ändras; detta så mycket mindre som genom den av Kungl. Maj:t föreslagna formuleringen ändock icke full överensstämmelse vinnes med ordalagen i § 16 riksdagsordningen, sådan denna i Kungl. Maj:ts av utskottet i här ifrågavarande hänseende tillstyrkta proposition, nr 170, formulerats. Dels anser sig utskottet av formella skäl böra framställa förslag allenast beträffande det moment av § 26 riksdagsordningen, som i förevarande proposition beröres.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdägen, med förklarande att ifrågavarande kungl. proposition icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antaga följande:

Förslag

till

ändrad lydelse av § 26 mom. b) riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

§ 26.

Riksdagsmannabefattning — —
utövas.

Ej — — godkännas:

a) den som står under förmynderskap;

b) den som till borgenärer all sin egendom avträtt och icke, på sätt lag förmår, gitter visa, att han från deras krav befriad är;

c) den — — påföljd;

d) den — — nyttjas;

e) den — — valfriheten.

§ 26.

Riksdagsmannabefattning — —
utövas.

Ej — — godkännas:

a) den som står under förmynderskap;

b) den som är i konkurstillstånd;

c) den — — påföljd;

d) den — — nyttjas;

e) den — — valfriheten.

Stockholm den 21 maj 1917.

På utskottets vägnar:

NILS EDÉN.